

List of Signatures

Page 1/1

Ringerikes Sparebanks pensjonskasse, Årsrapport 2022.pdf

Name	Method	Signed at
Tronrud, Marit Kullerud	BANKID	2023-03-23 14:17 GMT+01
Hundhammer, Knut	BANKID	2023-03-23 10:57 GMT+01
Vidnes, Anne Lise	BANKID_MOBILE	2023-03-23 10:25 GMT+01
Engen, Dag	BANKID_MOBILE	2023-03-23 09:58 GMT+01
Jan Fredrik Nordby	BANKID_MOBILE	2023-03-23 09:42 GMT+01
Bjørngen, Mette Toft	BANKID_MOBILE	2023-03-23 19:24 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Ringerikes Sparebanks Pensjonskasse

ÅRSRAPPORT

2022

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

INNHOOLD

ÅRSBERETNING	3
OM PENSJONSKASSEN.....	4
NØKKELTALL.....	4
ORGANISASJON OG DRIFT	5
Styreansvarsforsikring.....	5
Øvrig organisering.....	5
STYRETS ARBEID	6
RISIKOSTYRING OG -EKSPONERING.....	7
Finansiell risiko	8
Ansvarlige investeringer.....	9
Forsikringsteknisk risiko.....	9
KAPITALAVKASTNING	10
RESULTATER OG -DISPONERING	10
Solvensmargin	11
UTSIKTER FREMOVER.....	11
ÅRSREGNSKAP OG NOTER	13

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Ringerikes Sparebanks Pensjonskasse

ÅRSBERETNING

2022

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

OM PENSJONSKASSEN

Ringerikes Sparebanks Pensjonskasse ble opprettet 22.03.55 av daværende Ringerikes Sparebank, for å forvalte pensjonsordningen for ansatte og pensjonister, herunder forestå utbetalinger til pensjonistene. Ringerikes Sparebank fusjonerte 01.07.10 med Gran Sparebank og Sparebanken Jevnaker Lunner, under navnet SpareBank 1 Ringerike Hadeland (Banken).

Pensjonskassen omfatter medlemmer fra tidligere Banken. Pensjonsordningen er ytelsesbasert, og dekker alders-, uføre- og etterlattepensjon. Pensjonsnivået er 70 %, med utgangspunkt i beregnet folketrygd før levealdersjustering. Ordningen ble lukket med virkning fra 01.01.10. De ansatte på dette tidspunkt fikk valg mellom å fortsette i opprinnelig ordning eller gå over i nyopprettet innskuddsordning.

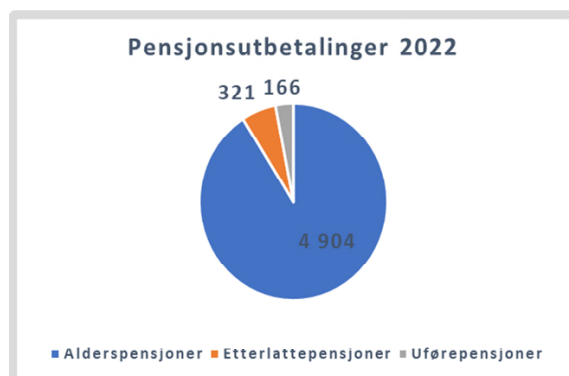
Som følge av lovendring er pensjonsordningens uføredekning revidert fra 01.01.17. Lovens maksimalsatser er benyttet. Det er utstedt fripoliser i Pensjonskassen for tidligere opptjente uførepensjonsrettigheter.

Med virkning fra 01.07.17 ble ansatte født etter 31.12.1960 ved omdanning overført til bankens generelle innskuddsordning. For deres opptjente rettigheter i ytelsesordningen er det utstedt fripoliser i Pensjonskassen.

I henhold til ytelsesordningens bestemmelser er løpende pensjoner til og med 2014 årlig regulert med samme sats som økningen i folketrygdens grunnbeløp, G. Fra og med 2015 reguleres pensjonene årlig med minimum økningen i konsumprisindeksen, dog maksimalt med økningen i G.

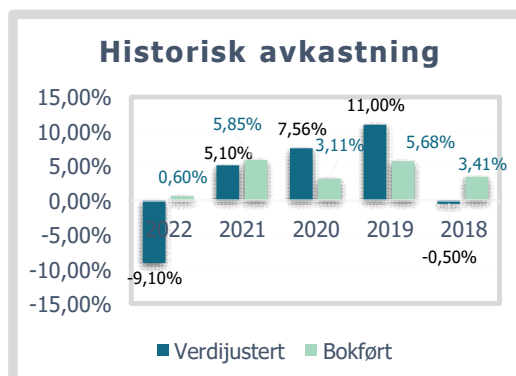
Pensjonskassen har forretningsadresse i Hønefoss.

NØKKELTALL

Det ble utbetalt pensjoner for mnok 5,4 i 2022, mot 5,0 året før.

Premiereserven for opptjente pensjonsrettigheter utgjør mnok 148 pr 31.12.2022, en oppgang på mnok 5 fra året før.

Forvaltningen ga i 2022 en verdijustert avkastning på - 9,1 %, mens bokført avkastning ble 0,6 %.

Gjennomsnittlig verdijustert avkastning er 2,8 % for de siste 5 år.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

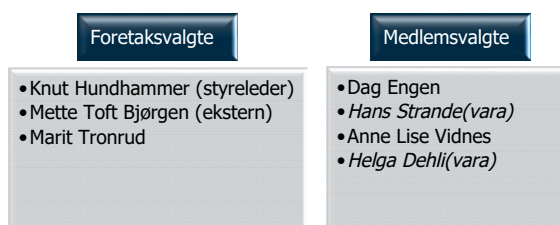
Fordeling av rettighetshaverne følger av tabellen nedenfor:

Medlemskap		2022	2021	2020	2019	2018
Yrkesaktive medlemmer	Antall	9	12	14	17	19
Pensjonister	Antall	56	54	53	54	52
Personer med rettigheter fra tidligere arbeidsforhold	Antall	43	46	47	48	48

ORGANISASJON OG DRIFT

Pensjonskassen har ingen ansatte. Pensjonskassens styre forutsetter at SpareBank 1 Ringerike Hadeland og de ansattes organisasjoner gjennom sine valg av styrerepresentanter, har og følger egne planer for å fremme likestilling. Pensjonskassen er omfattet av allmennaksjelovens krav til representasjon av begge kjønn i styret. For å tilfredsstille regelverket, skal de foretaksvalgte i styret, være representert med minst én av hvert kjønn. Dette tilfredsstilles i dag. For de medlemsvalgte skal begge kjønn være representert, og dette tilfredsstilles i dag.

Styrets sammensetning er som følger:

Styreansvarsforsikring

Pensjonskassens styre er dekket gjennom sponsors styreansvarsforsikring. Forsikringen dekker styrets og daglig leders rettslige personlige erstatningsansvar for ren formueskade som forårsakes ved utførelsen av vervet, saksomkostninger ved offentlige undersøkelser og krav fra ansatte som følge av diskriminerende trakassering eller andre ulovligheter.

Øvrig organisering

Pensjonskassen har avtale med Gabler Pensjonstjenester AS, Oslo, om full administrasjon av pensjonskassens virksomhet, herunder daglig ledelse, utøvende aktuar, aktuarfunksjon, risikostyringsfunksjon, regnskapsføring og forsikringsteknisk administrasjon. Pensjonskassen valgte allerede fra 1.7.22 å implementere nye nøkkelfunksjoner i henhold til IORP II, selv om lovkravene først gjelder fra 1.1.23. For 2022 er Irene Byermoen dermed også ansvarshavende aktuar.

- 🚩 Pensjonskassens daglige leder er Jan Fredrik Nordby
- 🚩 Aktuarfunksjonen ivaretas av Irene Byermoen
- 🚩 Utøvende aktuar er Ragnar Kjuus
- 🚩 Risikostyringsfunksjonen ivaretas av Linda Knarvik

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Pensjonskassens midler forvaltes basert på kapitalforvaltningsstrategi vedtatt av styret og med investeringsrådgivning med Gabler Investments AS.

Pensjonskassens internrevisjonsfunksjon ivaretas gjennom avtale med EY og eksterntrevisjon utføres av Deloitte.

STYRETS ARBEID

Styret har i 2022 hatt særskilt fokus mot tilpasninger til nytt IORP II regelverk, arbeid knyttet opp mot et krevende kapitalmarked, i tillegg til ordinære driftsoppgaver.

I påvente av nytt tjenestepensjonsdirektiv for norske pensjonskasser (innføres 01.01.2023), har styret vedtatt følgende endringer:

- 🚩 Nye nøkkel- og kontrollfunksjoner er iverksatt for aktuarfunksjon, risikostyringsfunksjon og internrevisjonsfunksjon
- 🚩 Revidert og opprettet påkrevet styringsdokumentasjon
- 🚩 Utvikling av digitale løsninger for rettighetshaverne.

Med innføring av risikostyringsfunksjonen er det også blitt laget en prøve-ORA rapport, som er gjennomgått med styret. Pensjonskassens virksomhet er med dette tilpasset og tilrettelagt for videre drift, hensyntatt de krav som pensjonskassen underlegges fra 2023.

Styret overvåker kontinuerlig pensjonskassens risikobærende evne og kapitalsituasjon. Pensjonskassens solvenssituasjon er noe svekket, men er fortsatt i en sterk finansiell stilling. Porteføljen er fortsatt sårbar for særlig rentebevegelser, og kapitalbeslutninger vurderes alltid opp mot de regulatoriske kravene som pensjonskassen er underlagt gjennom krav til solvenskapitaldekning.

Pensjonskassen har etablert en beredskapsplan, dersom pensjonskassen skulle stå i fare for brudd med de regulatoriske krav eller sine forpliktelser, herav inkluderer blant annet vedtak hos sponsor om å stille kapital tilgjengelig ved behov.

Kapitalforvaltningen gis omfattende behandling i alle ordinære styremøter. Dette kommer i tillegg til månedlig rapportering om avkastning og utvikling i kapitalmarkedet. Det rapporteres status for ESG i porteføljen på kvartalsvis basis. Kapitalforvalter har rapportert på ESG faktorer, karbonintensitet, samt filtrert pensjonskassens portefølje mot NBIMs ekskluderingsliste.

Det utarbeides kvartalsregnskap, basert på oppdaterte forsikringsmessige avsetninger. Styret gjennomgår årlig både forsikringsstrategi med forsikringsteknisk beregningsgrunnlag og reassuransedekning samt investeringsstrategien.

Internkontroll følges opp bl.a. gjennom daglig leders årlige rapportering samt faste poster i styremøtene. Pensjonskassens revisor har avgitt bekreftelse til styret i denne forbindelse. Etter styrets vurdering er internkontrollen tilfredsstillende.

Innføring av internrevisjonsfunksjonen vil sørge for ytterligere dokumentasjon på pensjonskassens organisering.

Det har i løpet av året vært avholdt fire styremøter, og det er avholdt egen fagsamling for styret.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

RISIKOSTYRING OG -EKSPONERING

Styret har det overordnede ansvaret og vurderer pensjonskassens risikosituasjon jevnlig. De vesentligste risikoer er markedsrisiko knyttet til eiendelene, renterisiko knyttet til forpliktelsene og forsikringsteknisk risiko. I tillegg kommer eventuell operasjonell og regulatorisk risiko. Styret har stilt rammer og krav for de viktigste forhold og det er etablert rutiner for løpende rapportering. Strategiene er fastlagt ut fra at medlemmenes rettigheter til enhver tid skal være fullt sikret etter de lover, regler og forskrifter som er fastsatt for pensjonskasser.

Pensjonskassens risikostyringssystem er organisert etter prinsippet om de tre forsvarslinjer og i tråd med regulatoriske krav. Førstelinen har ansvaret for risikostyring og utøvelsen av daglig drift, andrelinen for overvåking og rapportering og tredjelinjen består av uavhengige kontroller.

Risikostyringsfunksjonen har ansvar for løpende kontroll og overvåking av pensjonskassens solvenssituasjon, samt overordnede og enkeltstående risikoelementer. Funksjonen skal fasilitere den årlige gjennomføringen av egenvurdering av risiko (ORA).

Pensjonskassens aktuarfunksjon har et kontrollansvar knyttet til hele virksomhetsstyringen på forsikringsområdet, og skal påse at pensjonskassens virksomhet blir drevet på en forsikringsteknisk forsvarlig måte.

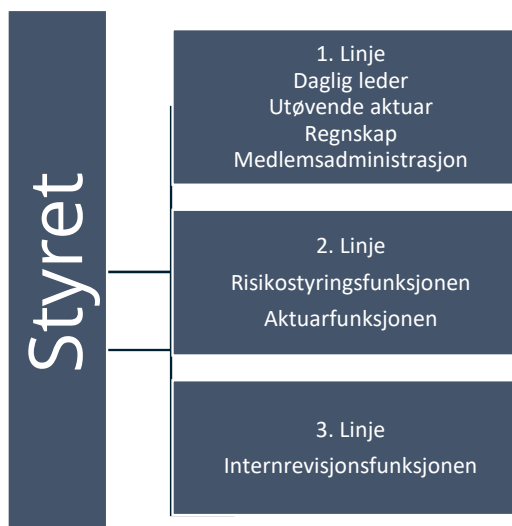
Pensjonskassens uavhengige internrevisjonsfunksjon kontrollerer at pensjonskassen er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten.

Pensjonskassens eksponering for markedsrisiko omfatter risiko for fall i aksjemarkeder, renteoppgang eller endret kredittprising som gir kurstap på obligasjoner, samt endringer i valutakurser. Risikostyringen omfatter bl.a. grenser for eksponering mot de enkelte aktivaklasser og grenser for solvenskapitaldekningen målt i stresstest. Styret følger denne utviklingen tett gjennom året. Bufferkapital er definert som summen av egenkapital, reserver og avsetninger som kan tapes i regnskapsåret uten at myndighetenes minimumskrav til ansvarlig kapital brytes.

Pensjonskasser er pålagt å rapportere og følge opp risikoeksponering gjennom en egen stresstest. Pensjonskassen skal analysere hvordan uvanlige markedsforhold, herunder rente- og valutakursendringer, samt utslag av forsikrings- og kredittrisiko, vil påvirke pensjonskassens bufferkapital. Analysene utføres med utgangspunkt i retningslinjer fra Finanstilsynet for rapportering av stresstest. Styret overvåker pensjonskassens risiko målt etter denne stresstesten kvartalsvis, eller oftere ved behov, og skal vurdere tiltak dersom solvenskapitaldekningen gir grunn til å tro at pensjonskassens fremtidige finansielle stilling er utsatt.

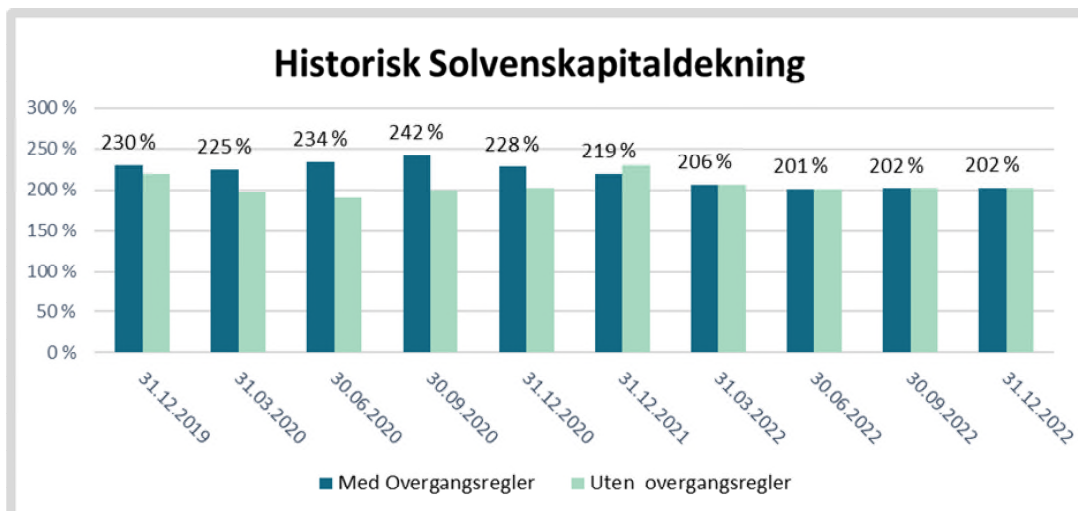
Styret har definert et strategisk ønsket minstenivå for solvenskapitaldekningen med grønn sone der SKD er minst lik 120 %, dette for å påse at pensjonskassen har handlingsrom før eventuelt brudd med myndighetens minstekrav på 100 %.

Ved årsskiftet oppfyller Pensjonskassen myndighetens minimumskrav til ansvarlig kapital med en solvenskapitaldekning på 202 prosent med overgangsregler. Solvenskapitaldekningen vises under med og uten overgangsregler.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Ut fra den finansielle risikoeksponeringen, pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi, forventninger til avkastning og utvikling i pensjonskassens medlemsbestand, anser styret at pensjonskassens bufferkapital ved utgangen av 2022 er tilfredsstillende.

Finansiell risiko

Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer i Norge, utlandet og norske obligasjoner. Renterisikoen er knyttet til både aktiva og passiva siden. Den finansielle risikoen omfatter også rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko.

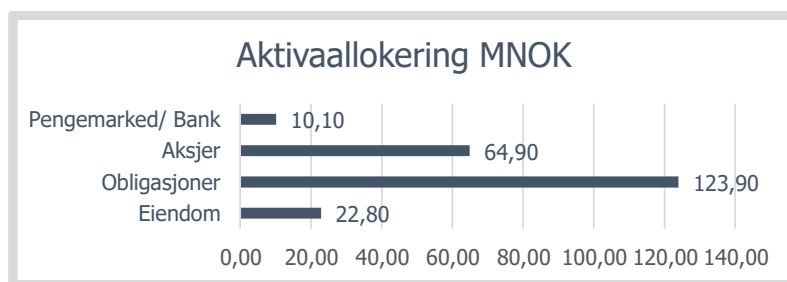
Kapitalforvaltningsstrategien gjennomgås i sin helhet årlig, mens det rebalanseres og utføres mindre tilpasninger løpende.

Aktivaklasse	Normalposisjon Strategisk vekt	Frihetsgrader	
		Minimum	Maksimum
Norske rentebærende instrument	25 %	20 %	60 %
Pengemarked/Bank	5 %	0 %	25 %
Norske obligasjoner IG	20 %	10%	40 %
Internasjonale obligasjoner HY	5 %	0 %	7 %
Internasjonale obligasjoner	30 %	20 %	40 %
Aksjer	30 %	22 %	37 %
Norske aksjer	5%	3%	7%
Internasjonale aksjer DM	22 %	19 %	25%
Internasjonale aksjer EM	3%	0%	5%
Eiendom	10 %	5 %	15 %
SUM	100 %		

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene i så vel aksjer som rentepapirer anses å være tilstrekkelig likvid. Risikoen følges opp gjennom måling av kapitalutnyttelsen på grunnlag av stresstester. Pensjonskassen har i tråd med gjeldende forskrift, utarbeidet egen strategi for forsvarlig likviditetsstyring i pensjonskassen.

Kredittrisikoen i pensjonskassens forvaltning vurderes som moderat. Pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi er basert på kredittvurderinger foretatt av pensjonskassens kapitalforvalter. Pensjonskassen har plassert sine midler både i verdipapirfond og enkeltpapirer.

Premien innbetales i all hovedsak forskuddsvis eller dekkes fra premiefondet slik at pensjonskassens kredittrisiko mot foretaket den er opprettet for, anses å være liten.

Ansvarlige investeringer

Pensjonskassen ønsker å kunne bidra positivt til samfunn og miljø. Pensjonskassens mål er å oppnå best mulig avkastning, samtidig som forvaltningen skal ta hensyn til miljø, sosiale forhold og selskapsstyring (ESG-faktorer).

Pensjonskassen integrerer bærekraftsrisiko i sine investeringsbeslutninger. Pensjonskassen skal være en ansvarlig investor ved å investere hos forvaltere som integrerer bærekraftsrisiko i sine investeringsbeslutninger. Pensjonskassen følger utviklingen i sin ESG-risiko gjennom kvartalsvis rapportering av ESG-rating, karbonavtrykk, samt filtrering av investeringene mot oljefondets ekskluderingsliste.

Siste ESG-rapport er basert på data pr 30.9.22 og gir en ESG karakter på AA (ESG score lik 7,9), som er ledende innen MSCI sin kategorisering av risiko og muligheter knyttet til ESG-faktorer. 84 % av porteføljen er da gjennomlyst. Pensjonskassen er investert i 7 ulike selskaper på NBIMs ekskluderingsliste, på tvers av tre fond. Disse 7 utgjorde kun 0,77 % av markedsværdien til investeringsporteføljen i pensjonskassen.

Forsikringsteknisk risiko

Den forsikringstekniske risiko gjelder hovedsakelig risikoen for flere tilfeller av uførhet eller flere etterlatte enn de forutsetninger premietariffene er basert på. Pensjonskassens tariffer er tilpasset forsikringsteknisk risiko og løpende driftskostnader. Resultatutviklingen avhenger dermed i hovedsak av avkastning fra finansforvaltningen ut over pliktig tilførsel til premiereserven, den såkalte grunnlagsrenten. Foretaket bærer ansvaret for premietilskuddet. Forsikringsteknisk oppgjør og regnskapsrapportering skjer kvartalsvis.

Pensjonskassen benytter et dynamisk dødelighetsgrunnlag, K2013, med virkning fra 1. januar 2014. Dette reduserer risiko knyttet til allment økende levealder.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Det er etablert rutiner for beregning av forsikringsrisiko basert på ulike scenarier for uførhet, levealder og finansiell utvikling. Rutinene er beskrevet i pensjonskassens forsikringsstrategi som årlig revideres, senest i desember 2022.

Forsikringsrisiko begrenses ved gjenforsikring for katastrofetilfeller.

KAPITALAVKASTNING

2022 var et svakt år i kapitalmarkedene, og det var et betydelig fall i både aksje- og obligasjonsverdier. Den store driveren for utviklingen, og følgelig det store temaet i finansmarkedene i 2022, var den høye inflasjonen og sentralbankenes rentehevinger for å forsøke å temme inflasjonen.

Siden inflasjonsmål ble innført som styringsmål for sentralbankenes pengepolitikk, er det første gang vi opplever så høy inflasjon som nå. Samtidig som styringsrentene økte raskt gjennom året, ble også forventningene til styringsrentene frem i tid økt, noe som skjøv markedsrentene opp og dro obligasjonsverdier ned. Den negative verdi- og avkastningseffekten av renteoppgangen er større dess lenger løpetid på obligasjonene.

Referanseindeksen for norske obligasjoner med 3-års rentedurasjon var ned 2,0 % i løpet av året, mens indeksen for internasjonale obligasjoner med ca. 7 års rentedurasjon var ned 12,2 %. Porteføljens andel norske obligasjoner endte 1,5 % bak indeks, mens internasjonale obligasjoner endte om lag på indeks.

Raskt økende renter var også negativt for aksjeverdier, som i stor grad falt i takt med høyere renter. Aksjemarkedene falt verden over, etter flere år med oppgang. Den brede globale aksjeindeksen, MSCI All Countries World Index, var ned 16,0 % i løpet av året målt i lokal valuta. Målt i norske kroner var samme indeks ned 9,3 %. Avkastningsforskjellen reflekterer at den norske kronen svekket seg betydelig gjennom året, spesielt mot amerikanske dollar. Porteføljens globale aksjer endte ned 17,4% gjennom 2022.

Foruten energi, var det negativ avkastning i alle sektorer internasjonalt. Avkastningen i energisektoren var over 30 % målt i amerikanske dollar. Kommunikasjon, diskresjonært konsum og IT var sektorene som falt mest. Den sterke avkastningen i energisektoren, er en viktig forklaring på at det norske aksjemarkedet klarte seg relativt sett godt gjennom året. Hovedindeksen på Oslo Børs var ned 1,0 % i løpet av året, mens fondsindeksen OSEFX var ned 7,1 %. Til sammenligning endte porteføljens aksjer 2,4 % bak indeks.

Samlet sett endte porteføljen gjennom 2022 med en avkastning på -9,1%.

RESULTATER OG -DISPONERING

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak, regnskapsloven, god regnskapsskikk i Norge, samt andre forskrifter fastsatt av Finanstilsynet. Eiendeler og gjeld er beregnet og verdsatt ut fra disse bestemmelsene. Pensjonskassers regnskap er fordelt på forsikringsfond (teknisk resultat, kollektivportefølje) og egenkapital (ikke-teknisk resultat, selskapsportefølje). Kollektivporteføljen og selskapsporteføljen forvaltes samlet. Hvert av de ulike elementer i resultatet fordeles for seg. Årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Pensjonskassens resultat og finansielle stilling.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Pensjonskassen strategiske fokus er styrket soliditet, både i forhold til de regulatoriske krav til soliditet og bufferkapital som foreligger, og for å sikre pensjonskassens langsiktige forpliktelser. Prinsippene som legges til grunn i disponeringen gjenspeiler derfor pensjonskassens strategi og har vært benyttet over flere år.

Avkastningsresultat

Etter belastning av garantert rente ble samlet avkastningsresultat på mnok – 3,3.

Risikoresultat

Netto risikoresultat ble mnok 0,6, henholdsvis mnok - 0,1 for LOF ordningen, og mnok 0,7 for fripolisene.

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet ble mnok - 0,4 mnok (Dekkes av egenkapitalen.)

Tabellen nedenfor viser de tre resultatene over siste fem år.

Resultatanalyse	2022	2021	2020	2019	2018
Risikoresultat	571	813	1 715	1 060	-1 908
Kostnadsresultat	-407	128	279	262	180
Avkastningsresultat	-3 292	5 000	1 397	4 401	3 828
Samlede resultatelementer	-3 128	5 940	3 391	5 723	2 101

Rentegaranti og fortjenestepremie

Rentegarantipremie og fortjenesteelement på forsikringsrisiko utgjorde samlet mnok 1,1.

Oppsummering og disponering

Sum resultatelementer i kundeporteføljen er -2 mnok.

- ✚ Renteresultatet dekkes i sin helhet med mnok 3,3 fra tilleggsavsetninger.
- ✚ Risikoresultatet for fripolisene (mnok 0,7) disponeres til oppregulering av ytelsene, mens risikoresultatet i LOF ordningen (mnok -0,1) dekkes fra risikoutjevningfondet

Teknisk resultat ble dermed mnok 0,6.

Ikke-teknisk resultat ble mnok – 5,8.

Regnskapsmessig totalresultat etter skattekostnad ble mnok – 4,8, der mnok 0,1 går fra RUF og mnok 4,7 belaster egenkapitalen.

Solvensmargin

Solvensmarginkapital var beregnet til mnok 53,5 mens solvensmarginkravet utgjorde mnok 6, som igjen medfører en samlet solvensmarginkapital i prosent av solvensmarginkrav utgjorde 889%, som var en nedgang på 6 prosentpoeng fra året før.

UTSIKTER FREMOVER

Det første året der IORP II er iverksatt vil medføre ytterligere fokus på styring og kontroll, og vil sette noe større behov mot organisering og koordinering av de ulike nøkkelfunksjonene.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Åpenhetsloven trådte i kraft fra 1.7.2022. Lovens formål er å fremme at virksomheter aktivt arbeider med å avdekke og håndtere negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjedene sine, herunder å utføre og redegjøre for aktsomhetsvurderinger, samt gi informasjon til den som retter forespørsel. Virksomheter som oppfyller minst to av tre oppsatte vilkår omfattes av dette. Pensjonskasseforeningen tolker regelverket dithen at salgsinntekt defineres som premie for administrasjon, og at de aller fleste pensjonskassene av denne grunn ikke er omfattet av lovverket.

Det forventes et fortsatt urolig kapitalmarked i 2023, men pensjonskassen er solid og er godt forberedt for 2023. Det er etter regnskapsårets slutt ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for pensjonskassens resultat og stilling ut over det som er nevnt under avsnittet finansiell stilling. Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift og at pensjonskassen drives under gjeldende regelverk og rammebetingelser. Pensjonskassen har ingen drift som anses å ha negativ innvirkning på det ytre miljø.

Hønefoss, 21. mars 2023

Knut Hundhammer
Styreleder

Dag Engen

Anne Lise Vidnes

Marit Trønrod

Mette Toft Bjørgen

Jan Fredrik Nordby
Daglig leder

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Ringerikes Sparebanks Pensjonskasse Årsregnskap og Noter

2022

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Ringerikes Sparebanks Pensjonskasse
Årsregnskap
2022

Org. nr.
979 254 202

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

RESULTATREGNSKAP

TEKNISK REGNSKAP		Note	2022	2021
<i>Tall i hele tusen</i>				
1.	Premieinntekter			
1.1	Forfalte premier, brutto	17	9 572	10 691
1.2	- Avgitte gjenforsikringspremier	17	-15	-15
Sum premieinntekter for egen regning			9 557	10 676
2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1 350	2 677
2.4	Verdiendringer på investeringer		-18 154	513
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		-487	6 526
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			-17 291	9 716
5.	Pensjoner mv.			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto	19	-5 391	-5 006
5.1.1	Brutto	26	0	-52
Sum pensjoner mv.			-5 391	-5 058
6.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1	Endring i premiereserve mv.			
6.1.1	Endring i premiereserve mv., brutto	15	-4 217	-5 400
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	15	3 294	56
6.3	Endring i kursreguleringsfond	15	18 154	-513
6.5	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	15,16	-28	-19
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser			17 202	-5 876
8.	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet	21,22,23	0	-4 778
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	21,22,23	-664	-406
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			-664	-5 184
9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	Forvaltningskostnader	20	-439	-374
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	20	-2 374	-1 921
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader			-2 813	-2 295
11.	Resultat av teknisk regnskap	21,22,23	601	1 979

RESULTATREGNSKAP

IKKE-TEKNISK REGNSKAP	Note	2022	2021
<i>Tall i hele tusen</i>			
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		443	769
12.4 Verdiendringer på investeringer		-5 957	147
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		-160	1 875
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		-5 673	2 792
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1 Forvaltningskostnader	20	-144	-107
14.2 Andre kostnader	20	-33	-26
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-177	-133
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap		-5 850	2 659
16. Resultat før skattekostnader		-5 249	4 638
17. Skattekostnader	24	459	-511
20. TOTALRESULTAT		-4 791	4 126
Overført fra/til risikoutjevningssfond		109	-406
Avkastning på risikoutjevningssfond		-13	-114
Overført fra/til egenkapital		13 584	14 921
SUM OVERFØRT		4 791	-4 126

BALANSE

EIENDELER

Tall i hele tusen

Note 31.12.2022 31.12.2021

EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN

1. Immaterielle eiendeler			
2. Investeringer			
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2,5	20 345	18 517
2.4.2 Rentebærende verdipapirer	3,5	29 951	34 862
2.4.3 Utlån og fordringer	4,5	1 086	2 089
Sum investeringer		51 382	55 468
3. Fordringer			
3.1 Fordringer knyttet til premieinntekter	7	0	853
3.2 Andre fordringer	7	214	157
Sum fordringer		214	1 010
4. Andre eiendeler			
4.3 Eiendeler ved skatt	24	868	410
Sum andre eiendeler		868	410
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		25	32
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		52 488	56 920
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2,5	67 426	63 657
6.4.2 Rentebærende verdipapirer	3,5	99 264	119 849
6.4.3 Utlån og fordringer	4,5	3 598	7 183
Sum investeringer i kollektivporteføljen		170 289	190 689
SUM EIENDELER		222 777	247 608

BALANSE

	Note	31.12.2022	31.12.2021
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		2	1
<i>Tall i hele tusen</i>			
10. Innskutt egenkapital		32 000	32 000
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond		2 305	2 400
11.2 Annen opptjent egenkapital		20 068	24 763
Sum opptjent egenkapital		22 373	27 163
13. Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve mv.	14,15	148 174	143 293
13.2 Tilleggsavsetninger	14	6 038	9 331
13.3 Kursreguleringsfond	14	13 760	31 914
13.5 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	14,15	11	3 749
Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		167 984	188 288
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.2 Forpliktelser ved skatt			
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt	24	38	28
Sum avsetninger for forpliktelser		38	28
16. Forpliktelser			
16.3 Andre forpliktelser	8	382	129
Sum forpliktelser		382	129
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		222 777	247 608

Hønefoss, 21.03.2023

Knut Hundhammer
styreleder

Dag Engen
nestleder

Marit Kullerud Tronrud
styremedlem

Anne Lise Vidnes
styremedlem

Mette Toft Bjørgen
styremedlem

Jan Fredrik Nordby
daglig leder

EGENKAPITALOPPSTILLING

Egenkapital	2022	2021
<i>Tall i hele tusen</i>		
Innskutt egenkapital 01.01	32 000	32 000
Innskutt egenkapital 31.12	32 000	32 000
Annen opptjent egenkapital 01.01	24 763	21 157
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	-4 695	3 605
Annet opptjent egenkapital 31.12	20 068	24 763
Risikoutjevningfond 01.01	2 400	1 879
Overført fra/til risikoutjevningfond	-109	406
Avkastning på risikoutjevningfond	13	114
Risikoutjevningfond 31.12	2 305	2 400

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2022	2021
<i>Tall i hele tusen</i>		
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalt til premiefond/Innbetalt premie	6 659	6 449
Netto utbetalt ved flytting (inn +/- ut -)	0	-52
Finansinntekter	1 792	3 447
Utbetalte pensjoner mv.	-5 391	-5 006
Forsikringsrelaterte driftskostnader, inkl. reassurans	-2 971	-2 418
Andre inntekter/kostnader	-33	-26
Betalte skatter	-23	-20
Endring i periodiseringer	237	49
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	270	2 423
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto investert i aksjer og andeler	-17 455	16 548
Netto investert i rentebærende verdipapirer	12 595	-11 945
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-4 859	4 603
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
Likviditetsbeholdning 1.1.	9 272	2 245
Netto kontantstrøm for perioden	-4 589	7 027
Likviditetsbeholdning 31.12.	4 684	9 272

NOTER

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende regnskapsskikk i Norge, samt satt opp i henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap m.v.

FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IAS 39, som deler finansielle eiendeler inn i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost
- Utlån og fordringer

Den internasjonale regnskapsstandarden IFRS 9 trer i kraft 1. januar 2023. Finansdepartementet har fastsatt forskriftsregler som viderefører adgang til å regnskapsføre visse investeringer til amortisert kost. Implementeringen av standarden forventes ikke å påvirke balanseførte finansielle eiendeler vesentlig.

Pensjonskassen fører forvaltningskostnader etter nettometoden som innebærer at fondskurser ikke korrigeres for administrasjonskostnadene i fondet.

Regnskapsprinsipper for pensjonskassens kategorier av finansielle eiendeler beskrives nærmere i de følgende avsnitt.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)

Aksjer og andeler med verdiendring over resultatregnskapet og består av investeringer i aksjer, verdipapirfond og aksjer og andeler i selskap med deltakerfastsetting (IS/KS/ANS). Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og består av investering i obligasjoner, sertifikater og verdipapirfond. Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser. For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Pensjonskassen ønsker å vurdere alle finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet i samsvar med virkelig verdi-opsjonen dersom det ikke ved innregning er besluttet noe annet. Det sentrale grunnlag for anvendelse av virkelig verdi-opsjonen er at en gruppe finansielle eiendeler, finansielle forpliktelser eller begge deler forvaltes på grunnlag av virkelig verdi og at inntjeningen vurderes etter samme prinsipp. Dette må også være i samsvar med en dokumentert kapitalforvaltningsstrategi og at informasjon internt og mellom nøkkelpersoner gis på dette grunnlag.

Forvaltning av kunde- og selskapsporteføljen

Pensjonskassens avkastning på eiendeler, fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) før årsoppgjørdisposisjoner.

Eiendeler ved utgangen av en periode fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) etter årsoppgjørdisposisjoner, samt andre eiendeler og forpliktelser.

FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSER

Regnskapsstandarden IFRS 4 omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Pensjonskassens forsikringskontrakter omfattes av standarden. De regnskapsmessige avsetningene knyttet til forsikringskontrakter er i utgangspunktet forankret i norsk særlovgivning og er i det vesentlige i samsvar med IFRS 4. I overensstemmelse med forsikringsvirksomhetsloven blir pensjonskassens forvaltningskapital delt inn i en kundeportefølje og en selskapsportefølje.

Premiereserve

Premiereserve er kontantverdien av pensjonskassens samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler. Ved beregning av premiereserve benyttes dødelighetsgrunnlaget K2013. Administrasjonsreserven utgjør 5 % av premiereserven samt ekstra administrasjonsreserve for fripolisene iht. modell som er meldt til Finanstilsynet. Premiereserven er beregnet med en grunnlagsrente på 4,0 % frem til 01.01.2004, deretter 3 % til 01.01.2012, 2,5 % til 01.01.2015, og 2,0 % deretter.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfelle som er inntruffet innen regnskapsårets slutt. Erstatningsavsetningen inngår i balansen som del av Premiereserve mv.

Tilleggsavsetninger

Pensjonskassen har anledning til å foreta tilleggsavsetninger for å sikre soliditeten. Tilleggsavsetninger kan normalt utgjøre inntil 12 % av premiereserven, og kan benyttes til dekning av fremtidig negativt finansresultat i forhold til pensjonskassens grunnlagsrente og visse typer endringer i det aktuarielle grunnlaget.

Kursreguleringsfond

Årets endringer i urealiserte verdier knyttet til investeringer vurdert til virkelig verdi i kollektivporteføljen avsettes til kursreguleringsfond og inngår således ikke i årets resultat. Dersom virkelig verdi av eiendelene i kollektivporteføljen viser et akkumulert netto urealisert tap settes kursreguleringsfondet til 0.

Premiefond

Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner. Fondet blir tilført 2 % årlig rente.

Pensjonistenes overskuddsfond

Pensjonistenes overskuddsfond blir tilført pensjonistenes andel av overskuddet, og skal benyttes til å sikre regulering av løpende pensjoner med inntil den prosentvise økningen av folketrygdens grunnbeløp.

Pensjonistenes overskuddsfond avsettes på grunnlag av eventuell meravkastning utover grunnlagsrenten på pensjonistenes premiereserve, og skal følgende år benyttes til å regulere de løpende pensjoner.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Bevegelser i risikoutjevningfondet føres som en resultatdisponering. Risikoutjevningfondet klassifiseres som egenkapital og innregnes og måles i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven kapittel 3 med tilhørende forskrift.

ANNET

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Premieinntekter

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Regnskapsmessig behandling av flytting

Overføring av premiereserve ved flytting føres for mottatte reserver som premieinntekter og som erstatning for avgitte reserver. Resultatføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. Flyttebeløpet inkluderer også andel av tilleggsavsetning, kursreserver og årets resultat. Fratrådte medlemmer flyttes ikke ut av pensjonskassen, men blir stående med oppsatte rettigheter fram til pensjoneringstidspunkt. Flytting skjer således kun når hele bedrifter flytter sine medlemmer over i annen forsikringsordning med tilsvarende vilkår. Hele den opptjente reserve vil da bli overført.

Skatt

Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt. Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel. Etter regelendring i 2018, balanseføres utsatt skattefordel i den utstrekning det kan sannsynliggjøres fremtidig utnyttelse av denne.

Utsatt skatt/ utsatt skattefordel beregnes ut fra skattbare midlertidige forskjeller utenfor fritaksmetoden i selskapsporteføljen og fremførbart underskudd.

Formuesskatt

Formuesskatt beregnes av skattemessig netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4. Skattesats for formuesskatt er 0,25 % for formue over TNOK 10.

Note 2 – Aksjer og andeler

Andeler i eiendomsfond

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindreverdi
DEAS Eiendomsfond Norge I IS	31	18 383	22 591	4 208
DEAS Eiendomsfond Norge I AS	317 780	186	228	42
Sum andeler i eiendomsfond		18 569	22 819	4 250

Andeler i aksjefond

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindreverdi
DI Norske Aksjer Institusjon 2	1 343	2 610	5 167	2 558
KLP AksjeFremv. Markeder Ind I	3 161	7 100	6 936	-164
Sum andeler i norske aksjefond		9 710	12 104	2 394
Ardevora Global Equity SRI H2N	15 841 743	17 134	17 203	69
Egerton Eq. Fund I NOK	55 743	6 338	18 970	12 633
Arctic Norw. Value Creation	3 319	4 540	7 372	2 832
Danske Inv Sicav Global IndexSI	3 944	10 000	9 303	-697
Sum andeler i internasjonale aksjefond		38 011	52 848	14 837
Sum aksjer og andeler		66 290	87 771	21 481
Andel kollektivportefølje			67 426	
Andel selskapsportefølje			20 345	
Sum aksjer og andeler			87 771	

Andeler i eiendomsfond og aksjefond er bokført og verdsatt til markedspris.

Risikoprofilen i aksjeforføljen

Pensjonskassen hadde ved utgangen av året en eksponering på 5,7 % mot det norske aksjemarkedet og en eksponering på 23,6 % mot det internasjonale aksjemarkedet. Av disse var eksponering mot type-1 aksjer 26,2 % og eksponering mot type-2 aksjer 3,1 %. Klassifiseringen er basert på regelverk for forenklet solvenskapitaldekning. Pensjonskassens aksjeinvesteringer er bredt diversifisert, og har vært stabil gjennom året. Investeringene gjøres iht. kapitalforvaltningsstrategien, og følges opp løpende av investeringsrådgiver. Det foretas månedlig rapportering av avkastning og oppfølging av rammer.

Note 3 – Rentebærende verdipapirer

Andeler i obligasjons- og pengemarkedsfond

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer/ mindre- verdi
DNB Likviditet 20 (IV)	540	5 403	5 400	-3
Sum andeler i pengemarkedsfond		5 403	5 400	-3
Danske Invest Obligasjon	22 457	23 755	22 938	-818
DNB Obligasjon (III)	1 521	15 418	14 631	-788
Alfred Berg Nordic IG Med Dur	116 961	11 569	11 096	-473
Sum andeler i norske obligasjonsfond		50 743	48 664	-2 078
PIMCO Global Bond Fund Inst.	140 426	29 492	28 806	-686
Bluebay IG Glob Agg H2N	20 378	21 707	22 067	360
PGIM Global Total Return ESG	15 482	13 889	13 018	-871
Statestreet HY Bond ESG	128 395	12 980	11 260	-1 720
Sum andeler i internasjonale obligasjonsfond		78 067	75 151	-2 916
Sum andeler i obligasjonsfond		128 810	123 815	-4 995
Sum rentebærende verdipapirer		134 213	129 216	-4 997
Andel kollektivportefølje			99 264	
Andel selskapsportefølje			29 951	
Sum rentebærende verdipapirer			129 216	

Pengemarkedsfond og obligasjonsfond er verdsatt til markedspris.

Note 4 – Utlån og fordringer

Tall i hele tusen

Bankinnskudd	4 684
Sum utlån og fordringer	4 684
Andel kollektivportefølje	3 598
Andel selskapsportefølje	1 086
Sum utlån og fordringer	4 684

Bundne midler på skattetrekkskonto utgjorde TNOK 213 per 31.12.2022.

Note 6 – Hierarkiet, finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultat

Tall i hele tusen

	Nivå 1 Børsnoterte priser	Nivå 2 Observerbar input	Nivå 3 Ikke observerbar input	Balanseført verdi per 31.12
Aksjer og andeler	0	64 952	22 819	87 771
Rentebærende verdipapirer	0	129 216	0	129 216
Bank	0	4 684	0	4 684
Totalt	0	198 851	22 819	221 670

Note 6 – Finansiell risiko

Kategoriseringen er basert på regelverket for forenklet solvenskapitaldekning. Gjennomlysning av fond er gjort der data er tilgjengelig.

Finansiell risiko

Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendomsfond. Investeringer foretas i verdipapirfond. Den finansielle risikoen omfatter markeds-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko. Gjeldende finansstrategi setter rammer for den løpende risikotagningen.

Markedsrisiko

Pensjonskassens største risiko anses å være markedsrisiko, dvs. risikoen for fall i eiendelens verdier. Markedsrisikoen knyttet til pensjonskassens investeringer estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Renterisiko

Pensjonskassen har ved utgangen av året investeringer i rentebærende papirer på MNOK 129,2. Markedsverdivektet durasjon er på 4,3 år. Porteføljeverdien vil falle med ca. MNOK 5,6 ved et parallelt skift i rentekurven på +1 %. Verdien vil stige tilsvarende ved et rentefall. Pensjonskassen hadde en moderat renterisiko ved utgangen av året.

Kredittrisiko

Pensjonskassens kredittrisiko ansees som moderat. Kredittrisikoen styres gjennom rammer for største engasjement og rating. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor investment grade. En mindre andel av renteporteføljen er investert i global high yield. Pensjonskassens renteinvesteringer innenfor investment grade utgjorde ved utgangen av året 66 %, eksponering mot statsobligasjoner utgjorde 15 %. Øvrig eksponering er mot papirer innen high yield og ikke ratede papirer.

Valutarisiko

Valutarisiko består av risikoen for tap når valutakursene endres. Alle plasseringer i utenlandske rentefond valutasikres. Valutasikring av utenlandske aksjeplasseringer vurderes løpende. Pensjonskassen har per utgangen av året en valutaeksponering på 16 % av forvaltningskapitalen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelse. Plasseringene ansees å være tilstrekkelig likvid. Pensjonskassen har i tråd med gjeldende forskrift, utarbeidet en egen likviditetsstrategi.

Note 7 – Fordringer

<i>Tall i hele tusen</i>	2022	2021
Premiefordringer	0	853
Fordringer på forvalter	214	157
Sum fordringer	214	1 010

Note 8 – Avsetning for forpliktelse

<i>Tall i hele tusen</i>	2022	2021
Skyldig offentlige avgifter	241	106
Gjeld til forvalter	112	0
Gjeld til andre	29	23
Sum avsetning for forpliktelse	382	129

Note 9 – Solvensmargin

<i>Tall i hele tusen</i>	2022	2021
Innskutt kjernekapital	32 000	32 000
Opptjent egenkapital	20 068	24 763
Fradrag urealisert verdi selskapsportefølje	-2 723	-8 680
Netto ansvarlig kapital	49 345	48 083
50% av risikoutjevningfond	1 152	1 200
50% av tilleggsavsetning	3 019	4 666
Sum annen solvensmarginkapital	4 171	5 866
Solvensmarginkapital	53 516	53 949
Minstekrav til solvensmargin	6 019	6 028
Samlet solvensmarginkapital i % av solvensmarginkrav	889 %	895 %

Note 10 – Solvenskapital og solvenskapitalkrav

Tall i hele tusen

SOLVENSKAPITAL

	2022	2021
Innskutt egenkapital	32 000	32 000
Opptjent egenkapital	20 068	24 763
Justering i avsetninger ved overgang til markedsverdi	4 292	-6 670
Effekt av overgangsregelen	0	4 585
Sum kapital gruppe 1	56 360	54 679

Risikoutjevningfond	2 305	2 400
Sum kapital gruppe 2	2 305	2 400

Tilleggsavsetninger	6 038	9 331
Kursreguleringsfond	13 760	31 914
Samlet ansvarlig kapital	78 463	98 325

Samlet ansvarlig kapital uten overgangsregelen	78 463	93 739
---	---------------	---------------

SOLVENSKAPITALKRAV

Markedsrisiko	41 002	47 030
Livsforsikringsrisiko	10 504	7 259
Motpartsrisiko	311	286
Korrelasjonseffekter	-6 929	-5 148
Operasjonell risiko	715	852
Tapsabsorbering i utsatt skatt	-6 841	-7 542
Samlet solvenskapitalkrav	38 763	42 737

Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	39 700	55 588
Solvenskapitaldekning	202 %	230 %

Uten overgangsregelen		
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	39 700	51 002
Solvenskapitaldekning	202 %	219 %

Note 11 – Kapitalavkastning

	2022	2021	2020	2019	2018
Kapitalavkastning på kollektivporteføljen					
Verdijustert avkastning	-9,1 %	5,1 %	7,6 %	11,0 %	-0,5 %
Bokført avkastning	0,6 %	5,9 %	3,1 %	5,7 %	3,4 %
Kapitalavkastning på selskapsporteføljen					
Verdijustert avkastning	-9,1 %	5,1 %	7,6 %	11,0 %	-0,5 %
Bokført avkastning	-9,1 %	5,1 %	7,6 %	11,0 %	-0,5 %

Da pensjonskassen har felles forvaltning vil verdijustert avkastning være like for kollektiv- og selskapsportefølje.

Note 12 – Beskrivelse av pensjonsordningene

Pensjonskassen forvalter lukket tjenstepensjonsordning for tidligere ansatte i Ringerikes Sparebank, som har fusjonert med andre banker og nå heter SpareBank 1 Ringerike Hadeland.

Medlemmene i pensjonsordningen fordeler seg pr 31.12.2022 på:

Aktive	9
Uførepensjonister	2
Øvrige pensjonsmottagere	54

Pensjonsordningen er ytelsesbasert med alderspensjonsnivå 70 % basert på beregnet folketrygd og omfatter ytelser ved uførhet samt etter nærmere regler etterlatteytelser til ektefelle, registrert partner, samboer og barn. Pensjonene er til og med 2014 regulert årlig med samme sats som folketrygdens grunnbeløp. Fra og med 2015 reguleres pensjonene årlig med minimum økning i konsumprisindeksen, dog maksimalt med økningen i folketrygdens grunnbeløp.

Pensjonsordningen er ytelsesbasert uten investeringsvalg. Medlemmene betaler ikke tilskudd.

Note 13 – Virkningen av endringer i forutsetninger i pensjonsordningen

Effekten av en umiddelbar 25 prosent økning i uførehyppigheten vil med dagens bestand innebære en belastning på 0,12 millioner kroner på årets risikoresultat. Effekten av en permanent økning på 15 % i uførehyppigheten vil være en økning i premiereserven på 0,21 millioner kroner. Tilsvarende vil en permanent 10 % reduksjon i dødeligheten med dagens bestand innebære en økning i premiereserven på 3,16 millioner kroner.

Note 14 – Forsikringsforpliktelser

Forsikringsforpliktelser fordelt på hovedbransje og delbransjer

Tall i hele tusen

	Hoved-	Delbransje	
	bransje	Kollektiv rente- og pensjons- forsikring	Foretaks- pensjonsordninger uten investeringsvalg
Premiereserve mv.	148 174	111 904	36 270
Tilleggsavsetninger	6 038	4 283	1 755
Kursreguleringsfond	13 760	10 431	3 329
Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	11	11	0
Sum forsikringsforpliktelser	167 984	126 630	41 354

Note 15 – Endringer i forsikringsmessige forpliktelser

Tall i hele tusen

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetning	Kursreg. fond	Premie- fond	POF	Reg. fond for uføre- pensjon
1. Inngående balanse	143 293	9 331	31 914	1 147	2 588	14
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
2.1. Netto resultatførte avsetninger	4 217	-3 294	-18 154	11	17	0
2.2. Overskudd på avkastningsresultatet	0	0	0	0	0	0
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	664	0	0	0	0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	4 881	-3 294	-18 154	11	17	0
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
3.1. Overføringer mellom fond	0	0	0	2 619	-2 606	-14
3.2. Overføringer til/fra selskapet	0	0	0	-3 766	0	0
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	0	0	0	-1 147	-2 606	-14
4. Utgående balanse	148 174	6 038	13 760	11	0	0

Note 16 – Premiefond

<i>Tall i hele tusen</i>	2022	2021	2020	2019	2018
Premiefond 01.01.	1 147	1 819	758	2 279	7 974
Innbetalt til premiefond	6 659	6 449	4 255	5 000	0
Belastet premie	-10 425	-9 838	-5 956	-7 676	-6 538
Garantert rente	11	9	3	10	67
Overført fra POF	2 619	1 562	2 266	0	0
Overskuddsdisponering	0	1 147	492	1 146	775
Premiefond 31.12.	11	1 147	1 819	758	2 279

Premiefondet per 31.12.2022 utgjør 0,1% av årets premie på TNOK 9 572.

Note 17 – Spesifikasjon av premieinntekter

<i>Tall i hele tusen</i>	2022	2021
Brutto forsikringsteknisk premie	6 791	8 028
Administrasjonspremie	1 677	1 594
Premie for rentegaranti	964	916
Premie for fortjenesteelement	140	153
Sum forfalt premie	9 572	10 691

Note 18 – Gjenforsikring

Det er tegnet katastrofereassurans med Arch Re som dekker inntil MNOK 20 forårsaket av en hendelse hvor min. to dør eller blir ufør. Pensjonskassen bærer en egenandel på MNOK 3. Premie for 2022 er TNOK 15.

Note 19 – Spesifikasjoner av utbetalte pensjoner

<i>Tall i hele tusen</i>	2022	2021
Alderspensjoner	4 904	4 517
Etterlattepensjoner	321	279
Uførepensjoner	166	211
Sum pensjoner	5 391	5 006

Note 20 – Forvaltnings- og administrasjonskostnader

<i>Tall i hele tusen</i>	2022	2021
Kundeportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	439	374
Honorar administrasjon og daglig ledelse	1 666	1 538
Honorar lovpålagt revisjon inkl.mva	99	100
Honorar revisor andre tjenester utenfor revisjon inkl. mva	21	0
Styrehonorar, inkl AGA	456	154
Kontingent, inkl. finanstillsynsavgift	57	55
Andre administrative kostnader	75	74
Sum administrasjonskostnader kollektivportefølje	2 813	2 295
Selskapsportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	144	107
Formueskatt	33	26
Sum administrasjonskostnader selskapsportefølje	177	133

Note 21 – Bransjeanalyse mv. – resultat av teknisk regnskap

Resultat av teknisk regnskap fordelt på hovedbransje og delbransjer

Tall i hele tusen

	Hovedbransje	Delbransjer	
	Kollektiv rente- og pensjonsforsikring	Foretaks- pensjonsordninger uten investeringsvalg	Fripoliser
1. Premieinntekter for egen regning	9 557	9 557	0
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-17 291	-13 180	-4 111
5. Pensjoner mv.	-5 391	-5 255	-136
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene – kontraktsfastsatte forpliktelser	17 202	11 830	5 373
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser	-664		-664
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-2 813	-2 273	-540
11. Resultat av teknisk regnskap	601	679	-78

Note 22 – Bransjeanalyse mv. – resultatanalyse

Resultatanalyse fordelt på hovedbransje og delbransjer

Tall i hele tusen

	Hovedbransje	Delbransjer	
	Kollektiv rente- og pensjonsforsikring	Foretaks- pensjonsordninger uten investeringsvalg	Fripoliser
Avkastningsresultat	-3 279	-2 586	-693
Risikoresultat (forsikringsteknisk resultat), ekskl. fortjenesteelement	571	-109	680
Administrasjonsresultat	-407	-329	-78
Fortjenesteelement for risiko	140	140	0
Vederlag for rentegaranti	964	964	0
Resultat av teknisk regnskap før kundetildeling	-2 011	-1 920	-91
Midler tilordnet forsikringskontraktene	-664	0	-664
Til/fra tilleggsavsetninger	3 276	2 599	677
Resultat av teknisk regnskap	601	679	-78

Note 23 – Resultatanalyse

<i>Tall i hele tusen</i>	2022
Avkastningsresultat	
Finansinntekter	863
Garantert rente tilført premiereserve mv. og pensjonistenes overskuddsfond og pensjonsreguleringsfond	-4 114
Garantert rente tilført premie- og innskuddsfond samt reguleringsfond og buffersavsetning	-28
Årets avsetning til/bruk av tilleggsavsetning o.l.	3 276
Avkastningsresultat	-3
Risikoresultat	
Risikopremie	-511
Faktiske risikokostnader, inkl. frigjort premiereserve	1 008
Gjenforsikringsresultat	-15
Avvik mellom faktisk og forventet utbetaling	89
Risikoresultat	571
Administrasjonsresultat	
Administrasjons - og forvaltningspremie	2 405
Driftskostnader	-2 812
Administrasjonsresultat	-407
Øvrige elementer	
Vederlag for rentegaranti, inkl. fortjenestelement	964
Fortjenesteelement for risiko	140
Øvrige elementer	1 104
Midler tilordnet forsikringskontraktene	
Premiereserve, pensjonskapital og pensjonsbeholdning	-664
(Til)/fra tilleggsavsetninger	0
Midler tilordnet forsikringskontraktene	-664
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	601

Note 24 – Skatt

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

<i>Tall i hele tusen</i>	2022	2021
Resultat før skattekostnader	-5 249	4 638
+/- Permanente forskjeller	136	-1 698
+/- Verdiendringer investeringer selskapsporteføljen	5 957	-147
Benyttet fremførbart underskudd	-843	-2 792
= Grunnlag for årets betalbare skatt	0	0
Forskjeller som inngår i grunnlag utsatt skatt/skattefordel	-1 158	1 684
Fremførbart underskudd	-2 787	-3 545
= Grunnlag for årets utsatt skatt	-3 946	-1 862
Bokført utsatt skattefordel	868	410
Grunnlag formueskatt	15 317	18 785
Formueskatt	38	28
Endring utsatt skatt	-459	511
Årets skattekostnad	-459	511

Note 25 – Transaksjoner med nærstående parter

Pensjonskassen har mottatt TNOK 6 659 til premiefond/premie fra medlemsselskap SpareBank 1 Ringerike Hadeland i 2022.

Note 26 – Overføring til andre pensjonsinnretninger

<i>Tall i hele tusen</i>	2022	2021
Overført premiereserve til andre	0	52
Sum overført til andre	0	52

Note 27 – Ansatte, ytelser og lån til ledende personer

Pensjonskassen hadde ingen ansatte i 2022.

Honorar utbetalt til styremedlemmer for 2022 utgjorde TNOK 399.

		Styrehonorar (TNOK)
Knut Hundhammer	Styrets leder	109
Dag Engen	Nestleder	73
Anne Lise Vidnes	Styremedlem	73
Marit Kullerud Trønrod	Styremedlem	73
Mette Toft Bjørgen	Styremedlem	73

Administrasjonshonorar til Gabler Pensjonstjenester AS inkluderer arbeid utført av daglig leder i pensjonskassen. Daglig leder er ansatt i Gabler Pensjonstjenester AS og mottar ikke godtgjørelse direkte fra pensjonskassen.

Ingen medlemmer i styret eller andre har avtale om bonus, lån, overskuddsdeling, opsjoner eller andre fordeler fra pensjonskassen, ut over styrehonorar og ytelser fra tjenstepensjonsordningen som pensjonskassen administrerer.

AKTUARBERETNING FOR 2022 FOR RINGERIKES SPAREBANKS PENSJONSKASSE

Gabler Pensjonstjenester AS er ansvarshavende aktuar for Ringerikes Sparebanks Pensjonskasse. Som pensjonskassens ansvarshavende aktuar sørger Gabler Pensjonstjenester AS for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. Etter vår vurdering er de forsikringstekniske avsetningene i balansen pr. 31.12.2022 og tilordning av resultat fastsatt i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Rimeligheten i fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultatet) er vurdert i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 (Anvendelse av overskudd tilordnet kontrakten). Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer). Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Resultatelementer i teknisk resultat og deres anvendelse (i tusen kr):

	Resultat	Resultat anvendt til					
		TA	RUF	PF	POF	PR	Opptjent EK
Risikoresultat	571	16	-109			664	
Renteresultat	-3 279	-3 292	13				
Administrasjonsresultat	-407						-407
Rentegaranti- og fortj. premie	1 104						1 104
Sum	-2 011	-3 276	-96	0	0	664	697

Her er TA = tilleggsavsetninger, RUF = risikoutjevningfond, PF = premiefond, POF = pensjonistenes overskuddsfond (fond for regulering av pensjoner), PR = premiereserve og EK = egenkapital.

Gjennomsnittlig beregningsrente for premiereserve er 2,94 %. Gjeldende beregningsrente for premie er 2,0 %. Tilleggsavsetninger utgjør 4,1 % av premiereserven. Solvensmarginkapital i prosent av solvensmarginkrav er på 889,1. Solvenskapitaldekningsprosenten er 202 både med og uten overgangsregel. Alle størrelsene er pr. 31.12.2022.

Kommentar

Forvaltningskostnadene er ført etter nettoføringsprinsippet og pristariffen for pensjonskassen er utformet deretter.

Oslo, 21. mars 2023

Gabler Pensjonstjenester AS

Irene Byermoen

Irene Byermoen
Aktuar

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Ringerikes sparebanks pensjonskasse
Revisors beretning
2022

No	Date	Price	Status	Cost
1	2014-01-30	52 885,00	Y	51 137,00
2	2014-02-01	52 220,00	Y	51 182,00
3	2014-02-01	52 490,00	Y	51 495,00
4	2014-02-01	52 580,00	Y	51 286,00
5	2014-02-01	53 200,00	Y	51 860,00
6	2014-02-05	53 450,00	Y	51 171,00
7	2014-01-08	53 450,00	Y	51 171,00
8	2014-02-08	54 200,00	Y	51 171,00
9	2014-02-09	54 540,00	Y	51 171,00
10	2014-02-10	54 790,00	N	51 171,00
11	2014-02-11	55 040,00	N	51 171,00
12	2014-02-12	55 290,00	N	51 171,00
13	2014-02-13	55 540,00	Y	51 171,00
14	2014-02-14	55 790,00	Y	51 171,00
15	2014-02-15	56 040,00	N	51 171,00
16	2014-02-16	56 290,00	N	51 171,00
17	2014-02-17	56 540,00	N	51 171,00
18	2014-02-18	56 790,00	N	51 171,00
19	2014-02-19	57 040,00	Y	51 171,00
20	2014-02-20	57 290,00	N	51 171,00
21	2014-02-21	57 540,00	N	51 171,00
22	2014-02-22	57 790,00	N	51 171,00
23	2014-02-23	58 040,00	N	51 171,00
24	2014-02-24	58 290,00	N	51 171,00

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
89C1981D028B4B09B95D38A546C41283

Til styret i Ringerikes Sparebanks Pensjonskasse

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Ringerikes Sparebanks Pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, egenkapitaloppstilling og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Oslo, 21. mars 2023
Deloitte AS

Gry Kjersti Berget
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Gry Kjersti Berget

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5995-4-188360

IP: 77.16.xxx.xxx

2023-03-21 15:03:32 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>